

Tilburg, 7 december 2021

Aan: Provincie Noord-Brabant
t.a.v. Provinciale Staten
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

Kenmerk: RO 03.11-2008-nb
Betreft: input themabijeenkomst Omgevingsverordening Noord-Brabant

Geachte Statenleden,

Op vrijdag 10 december aanstaande zal de Omgevingsverordening alsmede de daartegen ingediende zienswijzen in de themabijeenkomst worden besproken. Brabants Landschap, Vereniging Natuurmonumenten, Werkgroep Behoud de Peel en de Brabantse Milieufederatie hebben gezamenlijk een zienswijze ingediend tegen het ontwerp van de Omgevingsverordening. Inmiddels hebben wij kennis genomen van de Nota van Zienswijzen waarin op de zienswijzen wordt ingegaan. Graag maken wij van de gelegenheid gebruik om u hierbij nog input mee te geven voor de bespreking van de Omgevingsverordening.

Grotere regierol vereist voor een echte transitie

Ter eerste willen wij u meegeven dat wij ons grote zorgen maken over de toestand van de natuur in Brabant. Verschillende recente rapporten geven inmiddels aan dat de toestand van de natuur in Brabant, ondanks alle maatregelen die worden genomen, zorgelijk is en nog steeds achteruit gaat. Hiervoor wijzen wij op een aantal rapporten, waaronder het in juni uitgekomen rapport 'Toestand van de natuur in Brabant' en de Evaluatie BrUG. Deze rapporten onderstrepen het belang van ingrijpende keuzes om verdere achteruitgang van natuur en landschap te voorkómen en de noodzaak dat om te buigen naar een positieve trend. Ondanks alle inspanningen is er Brabant-breed nog steeds sprake van een afnemende biodiversiteit. Belangrijke conclusies uit het evaluatierapport BrUG wijzen ook op een meer integrale aanpak van verschillende betrokken beleidsthema's.

De komst van een nieuwe Omgevingsverordening geeft de provincie mogelijkheden om op dit moment natuur en landschap te versterken, in combinatie met de grote maatschappelijke vraagstukken waar de provincie ook voor staat. Langer wachten en doorgaan op de huidige weg is onverantwoord en gaat de samenleving veel geld kosten.¹ Wij roepen u daarom op deze noodzakelijke grotere regierol van de provincie daadwerkelijk in de Omgevingsverordening te implementeren. Op dit moment wordt er hard gewerkt aan de uitwerking van verschillende beleidskaders waar het onderwerp natuur en biodiversiteit onderdeel van uitmaakt. Dit vereist een goede afstemming van beleidskaders en een juiste kaderstelling in de Omgevingsverordening.

¹ [1] <https://www.worldbank.org/en/topic/environment/publication/the-economic-case-for-nature>

Verordening is het juiste instrument voor keuzes

De Omgevingsverordening zoals die nu voorligt, is een voortzetting van de huidige Interim Omgevingsverordening. Zoals wij in onze zienswijze hebben aangegeven, missen daarin belangrijke keuzes ten behoeve van verbetering van de natuur. Het belang van de door ons ingebrachte punten wordt door de provincie in de Nota van Zienswijzen ook erkend, zoals bijvoorbeeld het belang van bescherming van duisternis en waardevolle landschappen. In de nota wordt op een aantal plaatsen gewezen op het feit dat de Verordening een uitvoeringsinstrument is en dat daarvoor eerst de Omgevingsvisie gewijzigd moet worden. Deze redenering kunnen wij deels volgen. Wij zijn echter ook van mening dat in de nu voorliggende Omgevingsverordening wel degelijk keuzes gemaakt kunnen worden, zoals dat op sommige plekken in de verordening ook gebeurt. In de Omgevingsvisie, beleidsdocumenten en uitvoeringsdocumenten is de verbetering van de natuur en de vergroting van de biodiversiteit geen noviteit. Wij zijn derhalve van mening dat keuzes, zoals door ons in de zienswijze voorgesteld, wel degelijk ook in de Omgevingsverordening kunnen worden gemaakt. Het thema natuur maakt voorts onderdeel uit van verschillende beleidskaders. Wij vragen u om toe te zien op een goede afstemming in de verschillende documenten.

Kom met een visie op bescherming van duisternis

Wij hebben in onze zienswijze aangedrongen op meer bescherming van duisternis. In de reactie op onze zienswijze wordt aangegeven dat er geen regels kunnen worden opgenomen omdat er geen beleid is. Wij dringen er daarom op aan dat de provincie komt met een visie op duisternis als een te beschermen natuurwaarde, bij voorkeur in het nieuwe beleidskader Milieu.

Bescherm ook de niet-beschermde natuur

In onze zienswijze roepen wij op tot het beschermen van de niet-beschermde natuur, bijvoorbeeld door het aanwijzen van waardevolle landschappen en de bescherming van beekdalen. Een van de conclusies uit de Evaluatie BrUG is nu juist dat binnen de beschermde gebieden er een positief effect te zien is, maar Brabant-breed niet. Zo gaat het slecht met de natuur in overgangszones en in agrarisch gebied. Wij missen deze bescherming in de voorliggende Omgevingsverordening en pleiten voor een betere bescherming van kwetsbare en voor het ecosysteem belangrijke gebieden die niet tot de beschermde gebieden behoren.

Geen windturbines in het Natuurnetwerk Brabant (NNB)

Wij zijn van mening dat het bouwen van windturbines in het NNB überhaupt nooit toegestaan zou moeten worden. Als reactie daarop in de Nota van Zienswijze wordt aangegeven dat de genoemde uitzondering is opgenomen omdat in sommige gemeenten de ruimte beperkt is. Wij zijn echter van mening dat hier sprake is van een drogreden; de Regionale Energiestrategieën zijn immers juist bedoeld om bovengemeentelijke afwegingen te maken en zoekgebieden te vinden, zodat het NNB en waardevolle landschappen kunnen worden gespaard. Wij verzoeken u met klem om deze mogelijkheid uit de Omgevingsverordening te schrappen.

Sta bouwen in beekdalen niet toe

In onze zienswijze hebben wij aangegeven dat wij, gelet op de opgaven waar de provincie voor staat, begrip hebben voor de uitbreidingsmogelijkheden voor collectieve woonvormen in het buitengebied, maar dat wij kritisch zijn op nieuwbouw in het buitengebied. Woningbouw in het NNB en in de beekdalen is voor ons niet acceptabel.

Wij zijn verheugd in de Nota van Zienswijze te lezen dat ook de provincie van mening is dat woningbouw niet past in het NNB. Echter, er wordt aangegeven dat initiatieven op vrijgekomen agrarische gronden in beekdalen denkbaar is. De beekdalen zijn de kwetsbare en verbindende onderdelen van het landschap, de parels van de natuur. Bouwen van woningen in een beekdal is naar onze mening ongewenst vanwege de natuur- en landschappelijke waarde en (toekomstige) wateropgaven om beekdalen klimaatrobuust in te richten. Wij verzoeken u daarom ook om geen nieuwe rode functies in waardevolle beekdalen toe te staan en hierover ook een helder signaal af te geven aan gemeenten en waterschappen.

Voor de volledigheid verwijzen wij u naar de als bijlage bij deze brief gevoegde gezamenlijke zienswijze op de Ontwerp-Omgevingsverordening van de Brabantse Milieufederatie, mede namens Brabants Landschap, Vereniging Natuurmonumenten en Werkgroep Behoud de Peel.

Met duurzame groet, mede namens Brabants Landschap, Vereniging Natuurmonumenten en Werkgroep Behoud de Peel,

<<handtekening>>

Femke Dingemans,
directeur Brabantse Milieufederatie

Bijlage: RO 03.11-1927-nb zw ontwerp omgevingsverordening